І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
New York's Telephone: BArclay 7-4125

РІК LXVIII. Ч. 72. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 20-го КВІТНЯ 1961 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, APRIL 20, 1961 No. 72. VOL. LXVIII

МІЧЕЛ І ҐЮЗ ВИГРАЛИ КАНДИДАТУРИ НА ГУБЕРНАТОРА НЮ ДЖЕРЗІ

Джеймс П. Мічел

Ричард Ґюз

Джеймс П. Мічел і Ричард Дей. Ґюз виграли, перший республіканську, а другий демократичну, кандидатури на губернатора стейту Ню Джерзі в правиборах, що відбулись в цьому стейті минулого вівтірка, 18-го квітня. Обидва кандидати відомі українській публіці із своїх виступів на українських імпрезах. Мічел був секретарем праці в уряді президента Айзенгавера, а Ґюз є суддею верховного суду стейту Ню Джерзі. Обидва кандидати є католиками. За республіканську кандидатуру Мічел змагався із стейтовим сенатором Волтером Г. Джовнсом з повіту Берґен, а Ґюз мав тільки номінальну опозицію і його вибір на демократичного кандидата вважався за перерішений вже перед правиборами. Ґюза піддержував теперішній губернатор Майнер, який сам уже не міг кандидувати, бо займав цей пост повних дозволених законом дві каденції. Вибори губернатора відбудуться в листопаді, і в них змагатимуться республіканець Мічел і демократ Ґюз.

Суванна Фоума відкликав свої відвідини у ЗДА

Вашинґтон. — Ляоський князь Суванна Фоума, колишній прем'єр Ляосу і ставленик комуністичного бльоку на це ж становище в зневтралізованому Ляосі, відкликав несподівано свою, заплановану вже давніше, подорож до ЗДА, де він мав обговорити з представниками американського уряду можливість замирення в цій країні. Князь Фоума, який перебуває тепер з офіційними відвідинами в Москві, де його трактують як голову законного ляоського уряду, плянував початково прибути до ЗДА на короткі дводенні відвідини вже у вівторок дня 18 квітня увечері. Відклавши згодом свій приїзд на середу, зрезиґнував тепер цілком із відвідин у ЗДА, після яких він мав вертатися ще до Москви і продовжувати там свої розмови з совєтським урядом. З американського боку піддано суґестії, щоб Суванна Фоума відбув свої відвідини у ЗДА щойно після закінчення розмов у Москві. Але він зрезиґнував цілком із їзди до ЗДА, вражений буцімто тим, що в запрошенні не встановлено докладно його зустрічі з президентом Кеннеді. Під час перебування в СССР Фоума відбув дня 18 квітня зустріч із Хрущовим у Сочі над Чорним морем, де тепер Хрущов перебуває на відпочинку.

Волтер вніс новий іміґраційний законопроєкт

Вашинґтон. — Конґресмен демократ із Пенсилвенії Френсіс Е. Волтер вніс до Конґресу новий іміґраційний законопроєкт, що в кількох пунктах плянує змінити той іміґраційний закон, який тепер зобов'язує. Запропоновані пункти конґресменом Волтером є такі: новий закон мав би бути ще більше ліберальним в справі об'єднання членів родин; мав би влегшувати приїзд до ЗДА адоптованих дітей за кордоном; новий закон полегшував би виселювати назад тих іміґрантів, які в ЗДА займаються рокетірством і підривною діяльністю, і тих, які незаконним способом прибули до ЗДА. Перед внесенням цього законопроєкту конґресмен Волтер промовляв на зборах Крайової Ради Церков. Представник протестанських і православних церков назвав проєкт Волтера „недостатнім", бо той проєкт не пропонує зробити потрібні зміни в іміґраційному законі, а саме не плянує скасувати системи квот, як перестарілої, бо опертої на переписі населення з 1920-го року. Сенатор республіканець із Ню Йорку Кеннет Б. Кітінґ звернувся до президента Кеннеді з пропозицією, щоб поза квотою допустити до ЗДА 40,000 політичних втікачів, візи яких були б важні на два роки, а після того ці візи можна б продовжувати, і тимчасові іміґранти могли б діставати право на постійний побут в цій країні.

В АМЕРИЦІ

● **10,000 осіб** зібралися в стоти недавнього президента Айзенгавера, який разом із дружиного вернувся того дня з 6-тижневого відпочинку в Каліфорнії. Вітав Айзенгавера гулиці стейту Пенсилвенії Гаррисбурґу 17-го квітня, щоб привітабернатор демократ Дейвід Л. Лоренс, який на час вітання звільнив із праці всіх стейтових урядовців. Айзенгавер житиме в Ґеттисбурґу, 35 миль від Гаррисбурґу. Айзенгаверові подарували мистецьку вазу, на якій є портрети президентів Юрія Вашинґтона, Абрагама Лінколна і Айзенгавера. Айзенгавер дякував за оваційне вітання і сказав, що приємно є мати місце, яке можна назвати „своїм власним домом" після 45-річного подружнього життя.

● **Армія повідомляє,** що звільнила з команди американських збройних сил в Німеччині генерал - майора Едвіна А. Вокера, проти якого ведеться слідство, чи він дійсно поширював серед війська ідеологію товариства ім. Джана Бирча.

● **Відомий фахівець від літаків майор Александер Северски** заявив, що СССР приготовляється до того, щоб першим напасти на ЗДА. На думку цього військового фахівця СССР при кінці 1962 р. матиме більше як 200 далекосяжних ракет і тисячі ракет із коротшим засягом. ЗДА повинні робити все можливе, щоб не дати себе випередити комуністам.

● **Головний Податковий Уряд** у Вашинґтоні до 10-го квітня вислав американським платникам податків в числі 23,300,000 суму $2,700,000,000 коштом податкових зворотів. В минулому році до того самого дня податковий зворот 20,600,000 податковців виносив тільки $2,200,000,000. Всіх зворотів цього року мають виплатити коло $4,500,000,000.

Аденауер настоює на приспішення реформ в НАТО

Остин. — Західньо-німецький канцлер Конрад Аденауер, який відвідав стейт Тексас і був там гостем віце-президента Линдона Джансона, заявив у своїй промові в минулий понеділок, що Організація Північно-атлянтійського пакту (НАТО) потребує якнайшвидшого відмолодження і реформ. НАТО — за твердженням Аденауера — настільки вже послабло, що був час, коли здавалося, що воно розпадеться. Але останні розмови, що їх Аденауер перевів у Вашинґтоні, переконали його, що керівні американські чинники здають собі справу з необхідности НАТО та конечности скріплення його. Аденауер заперечив, наче б він зрікся атомової зброї для Західньої Німеччини. Навпаки, він заявив, що західньо-німецька армія мусить мати однаково модерну армію, як інші сучасні збройні сили різних країн; зате Західня Німеччина — сказав він — не прив'язує великої ваги до того, хто бере відповідальність за склади атомової зброї в Европі, бо суть справи тільки в тому, щоб у випадку потреби, себто совєтської агресії проти Західньої Европи, можна було негайно покористуватись атомовою зброєю. Оборонні справи НАТО будуть становити предмет нарад між Аденауером і де Ґолем, коли де Ґоль в травні приїде до Бонну, і між през. Кеннеді та де Ґолем, коли Кеннеді поїде в червні до Парижу. І Тексасу Аденауер відлетів уже до Німеччини.

Прем'єр Греції Караманліс промовляв на спільній сесії Конґресу ЗДА

Вашинґтон. — Грецький прем'єр Константін Караманліс, який перебуває тепер на державних відвідинах у ЗДА і відбув цими днями зустріч з президентом Кеннеді, виступив у вівторок дня 18 квітня ц.р. із промовою на спільному засіданні Палати Репрезентантів і Сенату. У своїй промові Караманліс підкреслив велике значення американської допомоги для загрожених комуністичною аґресією країн, виявленої особливож 1947 року в т. зв. Доктрині Трумана і в пляні Маршала, які допомогли Греції у великій мірі зберегти свою незалежність. Цією допомогою ЗДА — за словами Караманліса — підтвердили, що боротьба за свободу є неподільна і що її треба вести в усіх країнах, народи яких люблять свободу і вірять у неї. Обидві Палати Конґресу зустріли промову Караманліса рясними і теплими оплесками.

Кеннеді переслав Конґресові фармерський законопроєкт

Вашинґтон. — Президент Кеннеді 17-го квітня переслав до Конґресу фармерський законопроєкт із поясненням, що його ціллю є те, щоб разом із здоровою економікою по містах панував добробут і між фармерами. Згідно з цим проєктом окремі фармерські комісії складають програму контролі фармерської продукції в порозумінні з секретарем рільництва, а Конґрес матиме право вета і зможе відкинути ці проєкти, випрацьовані самими фармерами. В цих комітетах будуть заступлені представники консументів. Секретар рільництва Орвілл Л. Фріман заявив, що фармери домагаються таких самих прав, якими вже користуються робітничі організації та заінкорпоровані бизнесові підприємства. „Фармери вимагають рівности в економічних можливостях", — казав Фріман.

Ґолдберґ хоче зменшити число безробітних з 6.9 відсотків до 3-ох

Вашинґтон. — Секретар праці Артур Ґолдберґ, виступаючи в телевізії на програмі „Молодь хоче знати", признав, що в ЗДА „завжди буде певне число безробітних", але він змагає, щоб те число не було більше від трьох. Останній звіт департаменту праці, подає, що в березні те число становило 6.9 відсотка всіх зареєстрованих робітних сил в цій країні. Ґолдберґ заявив, що він не може з тим погодитися, щоб ті американці, які хочуть працювати, залишилися без праці. Але, казав секретар праці, американські робітники люблять змінювати працю, а американські фабрики час-до-часу пристосовуються до нових умов, тому завжди буває деякий відсоток безробітних. Недавно през. Кеннеді і його головний економічний дорадник Волтер В. Геллер заявили, що вони були б щасливі, коли б число безробітних обнизилося до 4-ох відсотків всіх робітних сил.

ФОНДИ НА ПАМ'ЯТНИК ШЕВЧЕНКОВІ У ВАШИНҐТОНІ ЗБІЛЬШУЮТЬСЯ ТИСЯЧАМИ

Ню Йорк. — З канцелярії Комітету Пам'ятника Шевченкові інформують, що фонди на будову пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашинґтоні збільшуються тепер уже майже щоденно все новими тисячами. Дальшим прикладом жертвенности громадян і їх організацій може послужити останнє звідомлення із збіркової акції, що її веде очолюваний д-ром Іваном Козаком метрополітальний ньюйоркський Відділ Комітету Пам'ятника Шевченкові. І так, крім уже досі проголошених пожертв, в останньому часі вплинули в Ню Йорку зголошення і пожертви: Головна Управа Організації Оборони Чотирьох Свобід України та фірма Куровицький і Бачинський — по $500; Комітет Об'єднаних Американсько-Українських Організацій $250; 204-ий Відділ УНСоюзу — $200; по $100: Філія Українського Лікарського Т-ва, Пластприят разом із Пластовою Станицею, Українська Православна Церква св. Володимира при 14-ій вулиці, 64-ий Відділ Союзу Українок Америки та фірма Брати Стасюки. По $50: Роман і Ольга Кекиші, інж. Мирон і Ярослава Левицькі, проф. Надія і Сергій Литвиненки, Михайло і Анна Матійчини та Марія і Петро Самойлови. По $30 пожертвували: Ол. і Степанія Гринини та Ів. Різник. По $25: Софія Гаєвська, Ів. Катюжанський, Ол. і Олена Пісчалки та Ів. і Валентина Юрченки. $15 пожертвував Ст. Юрченко, а по $10 пожертвували: 475 Відділ УНС, проф. Т. Білостоцький, д-р М. Галій, С. Гаюк, інж. Я. і Ростислава Гузарі, В. Гусаковський, М. Євш, М. Дмитерко, Г. Заторський, В. Костюк, П. Матіїв, інж. І. Мирошниченко, Б. Ставинський, П. Струк, О. і М. Танські, І. Хома, М. і О. Шніцери, О. Юрченко та Ів. Яворський. По $5 пожертвували: В. Андрієвський, Ів. Близняк, Я. Величко, І. Ганчарик, В. Гасій, М. Гасій, Вол. Гасій, Ст. Грох, І. Євуш, Л. Зєлик, М. Іваницький, І. Крочак, М. Крочак, С. Карплюк, Т. Карплюк, О. Крочак, О. Круглий, К. Кунька, О. Легка, О. Марко, П. Марко, Н. Марко, Д. Онищенко, М. Павлон, д-р В. Палідвор, д-р Є. Приходько, І. Соневицький, Н. Соневицька, В. Шостак. Збіркова акція продовжується і розгортається.

АМЕРИКА ВИСТУПИТЬ ПРОТИ КОЖНОЇ ІНТЕРВЕНЦІЇ НА КУБІ — КЕННЕДІ ПЕРЕСТЕРІГАЄ МОСКВУ

В організованих совєтським режимом демонстраціях під американською амбасадою в Москві брало участь яких 2.000 робітників московських фабрик і студентів, звільнених від зайнять. Несучи транспаренти з надписом „Руки геть від Куби!", вони обкидали яйцями, камінням і каламарями з чорнилом будинок амбасади ЗДА.

Москва. — Нікіта Хрущов вислав у вівторок 18 ц. м. звернення до през. Кеннеді, в якому він обвинувачує Америку, що вона вишколила, узброїла й вислала проти режиму Фіделя Кастра „озброєні банди" з приводу чого „в Совєтському Союзі воно викликує природне почування обурення в совєтському уряді і совєтському народі". Тому Хрущов закликає през. Кеннеді, щоб той „видав заклик до припинення аґресії проти Куби". „Військова техніка й політична ситуація у світі нині такі — каже Хрущов — що кожна так звана мала війна може викликати ланцюжну реакцію в усіх частинах світу. Щодо Совєтського Союзу, то не повинно бути ніякого непорозуміння щодо нашого становища: ми дамо кубинському народові і його урядові всяку потрібну допомогу у відкиненні збройної атаки на Кубу". Хрущов деклямує водночас знову про „щире заінтересування у відпруженні міжнародної ситуації". Він покликується на недавню виміну думок між обома великодержавами на тему покращання взаємин між обома країнами та твердить, що „ще не є запізно протидіяти ситуації, якої не можна б направити". Він висловлює надію, що американський уряд „відмовиться від таких кроків, які можуть завести світ до військової катастрофи".

Зараз в кілька годин пізніше ще того самого дня, през. Кеннеді дав відповідь докладно того самого розміру, в якій він рішуче відкидає совєтське оскарження щодо американської співвини у подіях на Кубі та з свого боку твердо перестерігає Хрущова, що „у випадку будь-якої військової інтервенції збоку зовнішніх збройних сил, ми негайно виконаємо наші зобов'язання в рямцях міжамериканської системи, щоб охоронити цю гемісферу проти зовнішньої аґресії". През. Кеннеді стверджує, що Хрущов має „помилкове уявлення" про ситуацію на Кубі. Президент звертає увагу, що від місяців були щораз нові докази на зріст спротиву проти диктаторського режиму Фіделя Кастра та покликується при цьому на факт коло ста тисяч політичних втікачів з Куби, між якими є найвидатніші і найближчі співробітники Кастра з часів його революції проти Баттісти, співкерівники руху і члени уряду Кастра. Коли на Кубі були припинені демократичні свободи, а зрада гасел руху 26 липня (так називався визвольний рух проти диктаторського режиму Фульдженсія Баттісти) довела до правління на Кубі за чужинецьким зразком, то — кажеться у відповіді Кеннеді — „нічого дивного, що із зростом спротиву на Кубі втікачі вживають всіх можливих способів вертатися до краю і підтримувати своїх земляків у боротьбі за свободу. Скрізь, де народам заперечується право вибору, вони хапаються за таку боротьбу, як за одинокий спосіб осягнути свою свободу". Президент повторяє свою попередню заяву, що ЗДА не задумують переводити збройної інтервенції на Кубі та перестерігають, як сказано вгорі, Совєтський Союз перед збройною інтервенцією в користь кубинського режиму Кастра, якій Америка протиставиться згідно з своїми зобов'язаннями боронити західню гемісферу. Водночас Кеннеді стверджує, що З'єдинені Держави не приховують свого подиву для кубинських патріотів, які хочуть бачити демократичну систему в незалежній Кубі. Американський уряд не може вжити ніяких заходів, які здушили б духа свободи". Нав'язуючи до совєтської погрози, що малі війни можуть викликати ланцюгову реакцію у світі, Президент заявляє: „Вірю, що воно не значить, що совєтський уряд, використовуючи ситуацію на Кубі, плянує запалити інші частини світу. Хочу думати, що уряд має достаточно велике зрозуміння відповідальности, щоб не замішатись в таке небезпечне для загаль. миру підприємство". Президент погоджується з Хрущовим щодо потреби поправи міжнародної ситуації і подає йому конкретні способи, як це осягнути: негайно проголосити замирення в Ляосі, співпрацювати на терені Об'єднаних Націй щодо Конґа та підписати договір про припинення атомових експериментів. „Кубинський режим міг би подібно причинитись (до поправи міжнародних відносин, дозволивши кубинському народові на свобідне вирішування своєї майбутности демократичними способами і свобідно співпрацюючи з своїми латинсько-американськими сусідами". „Думаю, пане прем'єре — закінчує свою відповідь през. Кеннеді — що ви повинні визнати; що вільні народи в усіх частинах світу не приймають теорії про історичну неминучість комуністичної революції. Те, у що ваш уряд вірить — це ваша справа; те, що діється у світі, це справа світу. Великою революцією в історії людини, в минулому, теперішньому і майбутньому, є та революція, яка визнає свободу".

Совєтський уряд проголосив, крім ноти до президента Кеннеді, довгу декларацію, в якій роїться від пропаґандивної демагогії та наприкінці якої знову потверджується, що совєтський уряд „разом з іншими країнами прийме всі заходи для уділення необхідної допомоги Кубинській Республіці". Совєтський Союз звернувся в Об'єднаних Націях з закликом, щоб Об'єднані Нації вирішили колективну допомогу урядові Кастра. Заяву Зоріна негайно різко опрокинув Стівенсон, ствердивши ще раз, що Америка не веде і не вестиме інтервенції на Кубі. Чу Ен-лай проголосив подібну заяву, як Хрущов. Совєтський уряд мобілізує „публічну опінію" в СССР і всіх інших комуністичних країнах. В Москві відбулась багатотисячна „спонтанна" демонстрація під американською амбасадою. Зігнані большевиками робітники і студенти обкидали будинок амбасади камінням і пляшками з чорнилом та закинули на паркан перед амбасадою кубинський прапор. Поліція ніби розпорошувала демонстрантів. Подібні сфабриковані демонстрації відбулись і в сателітних столицях.

УРЯД І ПОВСТАНЦІ ПОДАЮТЬ СУПЕРЕЧНІ ВІСТКИ ПРО ПОЛОЖЕННЯ НА КУБІ

КАСТРО КОРИСТУЄТЬСЯ СОВЄТСЬКИМИ ТАНКАМИ І ЛІТАКАМИ; ПОВСТАНЦІ БОМБАРДУВАЛИ ГАВАНУ

Маямі, Флорида. — Про положення на Кубі подають обидві сторони, уряд прем'єра Кастра і повстанці, суперечні вістки, і тому важко знати дійсний стан. В другому дні битви за Кубу, як повідомляють повстанці, на фронті появилися совєтські важкі танки, які спричинили повстанцям поважні втрати. Урядове радіо повідомило, 18-го квітня, що через кілька годин подасть „вістку про перемогу", але це досі не сталося. Те саме гаванське радіо повідомило про те, що повстанський бомбовик Б-26 бомбив столицю Гавану в передвечірніх годинах, але не спричинив поважніших шкід. Повстанці повідомляють, що їм вдалося поширити в другому дні боїв ті надбережні мостові причілки, які їм вдалося здобути 17-го квітня. Але повстанці не говорять нічого про те, що їм вдалося здобути місто Хаґей Гранде, в провінції Матанзас, яке повинно б бути ціллю їхньої атаки на початку боїв. Преса пише про те, які політичні наслідки мала б невдача повстанців, що передбачають навіть деякі особи в таборі Кастрових противників на еміґрації. Покищо немає познаки, що кубинці масово підтримують повстанців, на що вони рахували. Виглядає, що кубинці вичікують, хто буде певний переможці, і аж тоді приєднаються до переможця. Кубинська Революційна Рада рахувала на масову підтримку населення, і сподівалася, що, як зайде потреба, то ЗДА будуть інтервеніювати на Кубі, щоб допомогти повстанцям. Дехто висловлює думку, що висадка була передчасна. Гадають, що повстанці не вспіли висадити всіх 5.000 вишколених за кордоном Куби бойовиків, і тому не є відомо, чи їм удасться втримати ті мостові причілки, які вони здобули під час висадки. Кубинська амбасада в Лондоні повідомляє, що уряд опанував ситуацію на фронті, де вдалося зістрелити 5 повстанських літаків. В Гавані ніби є нормальне життя, грають кіна і театри, як звичайно.

Урядове кубинське радіо повідомило 18-го квітня, що в Гавані заарештовано 27 осіб, яких оскаржується в змові на життя прем'єра Кастра. Інше повідомлення говорить про арешт 200 осіб. Між заарештованими є колишній міністер рільництва в першому Кастровім кабінеті майор Гумберто Сорі Марін. Під час арештування Марін пробував втікати, але за ним стріляли, і пораненого привезли до шпиталю. Між арештованими є і 9 жінок; всіх арештованих мають судити в революційному трибуналі. Радіо повідомляє, що при арештованих знайшли американську зброю і американські доляри. Те саме радіо повідомило про екзекуцію на терористах, не подаючи їх числа. Між арештованими є й американці, між ними є Рафаел Діяз Оттман. Через Мехіко надійшла до Ню Орліну вістка про те, що повстанці мали здобути друге щодо величини місто на Кубі Сантіяґо де Куба. Те саме джерело повідомляло 18-го квітня, що війська Революційної Ради борються в провінціях Пінар Ріо, Ляс Вілляс, Матанзас, Камаґей і на Сосновім острові, де ніби то звільнено коло 10.000 політичних в'язнів. В Ню Йорку прихильники Кастра демонстрували проти ЗДА, домагаючися „припинення інвазії" проти Куби, а прихильники Кубинської Революційної Ради в дні 18-го квітня масово зголошувалися до повстанської армії, просячи негайно їх відослати на поле бою. Журналіст пресового концерну Скріппса-Говарда Алберт Колґров, який недавно вернувся з обширу Караїбського моря і знає відносини на Кубі, пише, що „тільки чудо" може допомогти повстанцям — кубинським патріотам перемогти яких 200 тисяч Кастрових вояків і міліції. На Кубу дісталося коло 5.000 повстанців, які могли знайти на острові коло 20.000 прихильників. Отже сили повстанців відносяться до сили Кастра, як 1 до 8. Вислід боротьби залежить від того, чи дійсно велике число кубинців, яких є 6.5 мільйона, приєднається до ворогів Кастра, і чи дійсно більшість кубинського народу схоче і зможе виступити проти комуністичного диктатора і приятеля Хрущова — Фіделя.

У СВІТІ

● **Портуґальський уряд** твердить, що на арґентинському кораблі „Коррієнтес" арештовано аґента портуґальських революціонерів, який їхав до Портуґалії, щоб виконати бомбові замахи проти американської і бразилійської амбасад в столиці Портуґалії, Лісбоні. Портуґальські власті твердять, що вони знайшли в багажі вого аґента вибухові матеріяли і що аґент революціонерів признався до вини. Але портуґальські політичні еміґранти в Арґентині твердять, що уряд Салазара видумав всю історію, щоб їх скомпромітувати.

● **Західня Німеччина** погодилась помагати мало розвиненим чужим країнам сумою по $625 мільйонів річно. Раніше західньо - німецький уряд пропонував, що він призначить на цю ціль один більйон долярів, але на довший протяг часу.

● **Англійські соціялісти** з Партії праці потерпіли поважні втрати у доповняльних виборах до парляменту і громадських рад. Між іншими, втратив посольський мандат на передмісті Лондону Тед Кестл, чоловік парляментарної лідерки Партії праці, пані Барбари Кестл. У виборах до лондонської міської ради консерватисти збільшили свій стан посідання на 17 мандатів, але соціялісти всеодно мають там ще більшість.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Революція на Кубі

Якщо розглядати нинішню революцію на Кубі з погляду історії Латинської Америки, то це маловажна й, так би мовити, повсякденна подія: бо ледве чи є такий історик, який умів би перелічити всі ті численні революції, що сталися в тій частині світу. І на самій Кубі, почавши від визвольного руху з лютого 1895 року, було вже стільки державних переворотів, що ще одним більше — це, властиво, ніяка сенсація. Якщо ж усе таки теперішня революція стала світовою подією, яка відсунула в тінь усі інші актуальні міжнародні кризи — навіть Ляос і Конго, то причина цього ясна: вперше на Кубі всадовився був комуністичний режим і оце знову, як колись за Хозе Марті з-перед 66-ох років, революційний зрив іде під гаслом, сформульованім у проклямації президента Кубинської Революційної Ради, Хозе Міро Кардони: „. . . Кубинські патріоти в містах і горах почали боротьбу за визволення нашої батьківщини від деспотичного правління Фіделя Кастра, щоб звільнити кубинців від жорстокого міжнародного уярмлення".

Але сам Фідель Кастро теж боровся під гаслами свободи проти попереднього кубинського диктатора Фульдженсія Баттісти. І він також користувався тоді загальними симпатіями, а його прихід до влади 1-го січня 1959-го року був проклямований, як кінець режиму політичної і соціяльної реакції, як започаткування ери соціяльно - економічних реформ, так дуже потрібних кубинському народові — і всім іншим народам Латинської Америки. Нещастям Куби, всього американського континенту і самого Фіделя Кастра стало здійснювання гасел кубинської революції по лінії комунізму: удержавленням приватної власности, конфіскаціями американських фондів, підприємств, фабрик і будинків, касуванням усіх громадянських свобід, кривавим терором супроти всякої опозиції та опертям на комуністичні країни Европи й Азії. Замість зосередити всю енергію на піднесенні матеріяльного добробуту й культурного рівня народу, Фідель Кастро, оточившись комуністичними дорадниками, почав експортувати комуністичну революцію в інші країни американського континенту, зробивши осередком своєї закордонної політики — кампанію ненависти проти З'єдинених Держав. Таким чином кубинська соціяльна революція стала несподівано міжнародною проблемою. В опінії світу на задній плян відійшли потрібні кубинському народові соціяльно - економічні реформи, бо на першому пляні стала загроза збоку Куби, як комуністичного форпосту в сусідстві американського континенту і З'єдинених Держав. Кубинська проблема перейшла з площини соціяльної реакції чи соціяльного поступу в площину холодної війни між Сходом і Заходом, у площину небезпеки, що на кубинському острові будуть встановлені совєтські й комуно - китайські летунські та ракетні бази.

Уже перші два дні битви за Кубу виявили недвозначно, що теперішня революція на Кубі далеко відбігає від встановленого впродовж історії своєрідного стандарту південно - американських революцій та що на тім острові віддаленім заледве на 90 миль від північно - американського континенту, може вирішуватись доля майбутнього світу. Доказують це погрози Москви і Пейпінгу, що вони дадуть Кастрові всю можливу військову допомогу, та пересторога президента Кеннеді, що З'єдинені Держави зареаґують на кожну таку зовнішню інтервенцію.

Тим часом, ситуація на самій Кубі все ще досить невиразна і вже тут і там пролунали песимістичні побоювання, що повстання проти Кастра може закінчитись невдачою. Вважаємо, що З'єдинені Держави в жадному разі не повинні до того допустити, давши повстанцям проти Кастра і його збольшевизованого режиму кожну необхідну допомогу. Трагедія Мадярщини та інших волелюбних народів, що вхопили за зброю і пішли до битви за волю в надії, що матимуть допомогу, але її не дістали, не сміє повторитись на Кубі.

Система загального ошуканства

Проведена в Центральному Комітеті Комуністичної партії Таджикістану і в уряді цієї дванадцятої із 16-ох совєтських республік чистка, чи точніше розгром усього таджицького партійного керівництва, що його вислідив проголошено на пленумі згаданого ЦК, який відбувся в днях 11 - 12-го квітня ц. р. в столиці Таджицької ССР, Сталінобаді, характеристична своїм тлом і причинами для совєтської дійсности.

Вичищено керівників компартії й уряду Таджикістану не так за їх „великі політичні помилки", як за те, що вони, дотримуючись загальної в Совєтському Союзі практики, довгими роками фабрикували чи попросту фальшували статистичні дані про місцеву сільськогосподарську й індустрійну продукцію, роблячи відповідні приписки чи пак „доповнення" до передаваних в Москву звідомлень про „бурхливий розвиток народного господарства". „Широкого застосування набрали, — сказано в повідомленні про згаданий пленум, надрукованому в „Правді" з 16-го квітня ц. р. — приписки до звітових даних про заготівлю бавовни. За останні три роки державний плян бавовнозаготівлі не був виконаний ні разу, а все ж таки керівники республіки рапортували про достроковe виконання пляну". Цю стосовану довгими роками і добре відому самому - партійному й державному керівництву в Москві практику скваліфіковано тепер, як „обман партії і держави", а спричинників цього ошуканства не тільки усунено із їхніх високих становищ, але й виключено з партії.

Всі вичищені керівники були видатними партійними діячами, довіреними партії, яка й попризначала їх на ті високі пости в ЦК компартії й уряді Таджикістану. Найголовніший з них, Т. Ульджабаєв, був не тільки першим секретарем ЦК і партійним диктатором цієї країни, але й членом найвищої контрольної установи Совєтського Союзу — Центральної ревізійної комісії КПСС. Вже цей факт доводить, що стосована ним практика приписок до звідомлень і статистичних даних була не тільки відома керівним совєтським установам у Москві, але й ними ж толерована.

Подана в повідомленні „Правди" характеристика „ошуканчої" діяльности Таджицької компартії визначає її такими словами: „Спочатку шляхом підтасовування цифер, прямої підробки і натиску на голов колгоспів і директорів бавовняних заводів фабрикувалося фальшиві дані про виконання пляну. Після цього навколо тих даних знімався неймовірний рейвах: відбувалися урочисті мітинги і зібрання, виголошувалися похвальні промови, широким потоком плили привітальні телеграми". Ця дошкульна характеристика совєтської дійсности на одному тільки „республіканському" відтинку Таджикістану пасує із вражаючою докладністю до цілої совєтської системи. Тож точнісінько так, „шляхом підтасовки цифер, прямої підробки і натиску", фабрикується дані про розвиток народного господарства окремих республік і на них будується широкі звідомлення про „досягнення народного господарства" всього СССР. А „неймовірний рейвах", організований навколо цих „досягнень", з його мітинґами, промовами й телеграмами", відбувається безупину у всесоюзному маштабі. Яскравим прикладом такого рейваху може бути й остання справа із сумнівним летом „Востока" з Гаґаріним у космічних просторах.

З цього погляду ситуація в Таджікістані — точне віддзеркалення широко розбудованої совєтської системи загального ошуканства.

МІЖ КАПІТОЛЕМ І БІЛИМ ДОМОМ . . .

КІНЕЦЬ ДИСКРИМІНАЦІЇ СТОЛИЦІ

Ті тисячі й тисячі гостей, що, як і кожного року, приїздили до Вашингтону на фестиваль Квітучої Вишні, напевно дуже мало уваги звертали на господарів міста. Але якби поза вишнями, красунями - принцесами та іншими спектаклями мали вони ще око для тубільчого населення, то мусіли б побачити в нього непритаєний вираз радости й гордости з великої політичної перемоги. З цього бо населення знято вікову дискримінацію, марку другорядних громадян держави, дармащо вони — мешканці самої столиці. Їм дозволено виконувати основний обов'язок громадянина демократичної держави, їм тим самим дано, а радше привернено основний привілей: виявляти свою волю у виборі голови державної влади і його заступника. Сталося це уперше, відколи, в 1801 році, встановлено „федеральне місто" — дистрикт Колумбії з частин стейтів Вірджінія та Мериленд.

Демократія йде іноді дивними шляхами, неначе заперечуючи себе. Адже не був це намір дискримінувати мешканців столиці, а, навпаки, було це бажання забезпечити демократичний „справедливий" і „вільний" вибір президента і віце - президента що диктувало позбавити їх права голосувати. Це було побоювання, що, живучи в столиці і здебільшого працюючи для уряду з призначення голови уряду, тобто будучи від нього залежним, мешканці цього міста не будуть зовсім вільні у своїм виборі. Може справедливою була така обережність півтора століття тому. Але вона привела до того, що до останнього часу більше як три чверти мільйона громадян не мали права голосування. За того півтора століття упало невільництво у кривавій Громадянській війні, зрівняно раси перед законом, а по цілому світі, з поміччю і під впливом американської демократії, десятки більших і менших народів дістали право по-демократичному голосувати у виборах своєї влади, тобто власною волею впливати на свою долю; демократичні гасла ширилися по світі, часто маючи своє джерело в столиці Америки. Тільки ця столиця цього права не мала. Дивувались мешканці столиці і інших міст країни, дивувався світ. У серпні 1959 р. в дискусії у Сенаті сенатор з Західньої Вірджінії драматично заявив: „Хочу пригадати членам цієї палати, що навіть у Совєтах відбуваються вибори чи виборчий процес . . . хай тільки на один список кандидатів . . ."

Дивно, що боротьба за право голосування тривала аж півтора століття. Адже немає сумніву, що первісні причини обмеження суфражу давно вже стали ілюзоричними: Комісія Цивільної Служби дбає про повну безсторонність у найманні урядовців, а крім того дуже велика їх кількість живе тепер поза межами самого Дистрикту і віддавна спокійно голосує . . . Але прийшли нові причини іншого характеру.

Це передусім Південь. Давні конфедератські стейти ще з часів опозиції проти самоврядування Вашингтону або й тільки права його населення голосувати за голову держави. Ця опозиція загострилася останніми роками, коли перепис населення показав, що на 764.000 мешканців Дистрикту Колумбія аж 53.9 процента мурини. Це могло б дати і муринського посадника міста і муринських представників до Конґресу — думка немила південним расовим дискримінаторам. Голова Юридичної комісії Сенату — сенатор Істленд, демократ з Міссісіпі, мав силу бльокувати кожний законопроєкт в своєму комітеті. Треба було спритних маневрів і свого роду дипломатії в обох палатах — а сенатор Кіфовер з Теннессі був одним із тих „дипломатів" — щоб в 1960 році довести таки законопроєкт до пленуму обох палат, до голосування і прийняття. Але це властиво не законопроєкт, а проєкт зміни Конституції, і за тією ж Конституцією зміна стає правосильною тільки тоді, коли три чверті всіх стейтів, це значить 38 стейтів, ратифікує її. Отже, південні стейти мали знову нагоду заявити свою позицію. Деякі з них не мали ще сесій своїх стейтових парляментів. З тих, що мали, парлямент Арканзо відкинув ратифікацію, асамблея Джорджії закінчила сесію взагалі не розглядаючи проєкту ратифікації, а обидві Кароліни й Тексас ще не вирішили нічого. Та голос їх і так вже непотрібний.

Були ще й партійні міркування: республіканці боялися, що дистрикт Колумбії голосуватиме за демократів, а тому не спішилися додавати противникові сили. Але така сильна була публічна опінія в користь демократичних прав дистрикту, що навіть стейтові парляменти з республіканською більшістю голосували за ратифікацію, і саме республіканський стейт Кензас, ратифікуючи 23-ту поправку як 38-ий стейт, дав їй силу закону.

Гаваї, наймолодший стейт ЗДА, перший ратифікував поправку ще в червні 1960 року, безпосередньо після того, як перейшла вона в Конґресі. Масечузетс і Ню Джерзі ратифікували ще того ж року, решта вже цього року. Коли число їх зближалося до критичного 38-го, розвинулася прямо спортова боротьба на „фінішу" за честь бути стейтом, який перейде в історію як той, що своєю ратифікацією ввів поправку в силу. Ню Гемпшир, Кензас, Огайо хотіли для себе цієї чести, і кожний чекав на другого, щоб той ратифікував перший, тобто як 37-ий стейт. Так зайшла справа в сліпий кут. Аж 29-го березня Ню Гемпшир проломив застій і ратифікував. Через пів години після того дзвінки й післанці скликали усіх членів Кензаського парляменту на засідання, на якому за чотири хвилини довершено історичної ратифікації. Стейт Огайо спізнився . . . Дистрикт святкував . .

Двадцять третя поправка до Конституції постановляє що дистрикт Колумбія може вибирати електорів на президента і віце - президента в числі рівному числові сенаторів і репрезентантів, яке прислуговувало б йому, якби мав право вибирати свою Конґресову репрезентацію, а в кожному разі не більше, як має найменше заселений стейт. Практично це значить три електори.

Тепер ще тільки треба дистриктові свого виборчого закона. Постало питання, який вік життя даватиме право голосування, як довго треба бути резидентом дистрикту, щоб мати це право . . . Проєкт, який пішов уже до Конґресу, передбачає 21 рік життя і 6 місяців замешкання. Конґрес обіцяв вирішити справу без проволоки. Бо вже куються пляни на 1964-ий рік, коли вперше голосуватимуть мешканці столиці з усіми громадянами країни. Демократія зробила поважний крок вперед на своєму шляху. Тепер дистрикт Колумбія чекатиме другого: такого, що дасть йому довго очікуваний „говм рул", тобто місцеву самоуправу.

(юст)

МІШАНІ ПОЧУВАННЯ

Париж. — Остання пресова конференція ген. де Голя викликала в усіх колах французького народу, як і закордоном, мішані почування. І не дивно. В ній бо збіглися парадоксально два елементи, типові для всіх виступів де Голя і для його істоти: далекозорість щодо суті, незрозуміла штивність щодо практичности підходу. Ці прикмети відзначали завжди постать де Голя, і таким він перейде до історії, маючи вже в ній визначне місце.

Найменше цінять пророка на його батьківщині, і це доводить постава французької преси до висловлених 11-го квітня де Голем думок. Вся вона повна претенсій до нього: і нічого конкретного не сказав, і натяків своїх не розвинув, і не зробив ані кроку для полагодження альжирської справи, і союзників обурив надто терпкими висловами. Словом, ні своїх не потішив, ні чужих не задовольнив. Лівий „Експрес" пішов так далеко, що в передовій статті просто каже, що соромно було слухати промови де Голя.

Безперечно, промову де Голя з 11-го квітня можна легко скритикувати, не залишивши на авторові її сухої нитки. І коли б це зробила закордонна преса, це нас не дивувало б. Але дуже нас дивує, що це говорять французи. Бо до де Голя можна мати багато претенсій, зокрема ту основну, що він досі не полагодив альжирської справи і 11-го квітня не сказав ні слова, що приспішувало б це вирішення. Однак, не треба забувати, що альжирська справа — це справа Франції (бодай досі була такою) і вирішується вона між французами в ще більшій мірі, як між альжирцями.

Адже, коли сьогодні дійшло до того, що переговори з підпіллям тільки відкладено, то не слід забувати, що без де Голя Франція не зайшла б так далеко. Може де Голь не має рації, коли каже, що коли б він свого часу був при владі, то не було б війни в Альжирі, але щось в тому з правди є. Безперечно, не було б війни у нинішній формі, якби Франція спромоглася на реформи. Тоді до самостійности могло б дійти шляхом еволюції а це значить, що самостійний Альжир був би дійсно в асоціяції з Францією, що належить тепер до мало правдоподібних розв'язок.

Проти цього не був ніякий уряд до-деґолівської доби, але жаден не міг дати собі ради з тими людьми, які були проти будь-яких поступок альжирцям.

Де Голеві можна закидати, що він у 1958 р. також підносив гасло „Хай живе французький Альжир". Але не можна не признати, що питання незалежности Альжиру є вже справою перерішеною і то завдяки де Голеві. І вже ніяк не можна зрозуміти претенсій збоку тих, які найбільше поміж французами за визволення Альжиру змагалися.

Невдоволення цих кіл походить від іншого. Говорячи про самостійність Альжиру, про його деколонізацію, де Голь заатакував московський імперіялізм, назвавши його найбільшим і найстрашнішим. А саме ліві кола такої мови не переносять, вона їх разить, бо в них культурність зводиться до поклонів перед московським хамством і ґеноцидом.

Певно, в промові де Голя перед журналістами було кілька надто бундючних висловів. Наприклад: коли — мовляв — Альжир відірветься від нас і попаде в руки москалів чи американців, то це нас зовсім не обходитиме, „я їм побажаю веселої забави . . ." Це бринить не дуже серйозно. Але в монологу, зверненому до журналістів, є й інші вислови. От хоч би про епоху заникання імперіялізму й колоніялізму. Для американського читача це не новина, але який голова европейської держави так поставив справу, в такий прямий спосіб заатакував московський колоніялізм і так виразно назвав небезпеку?

Де Голь — тільки людина, яка має свої слабості при всій своїй величі. Але годі йому відмовити відваги признатися до зміни погляду, викликаного ходом життя.

Несправедливо також не бачити його високого лету у внутрішніх справах Франції. Коли IV Республіка затряслась перед одною дивізією парашутистів у 1958 році, то де Голь не затрясся перед всією армією, що мовчки підтримувала бунт в Альжирі, як не трясеться тепер перед динамітними атентатами, яких виконано уже десятки. Нема у Франції правиці, але праві авантюристи так само небезпечні, як ліві, хіба з меншою перспективою. Чи вони численні чи ні, чи їх інша справа, але ці атентати — не жарт. Відомо, що фанатики завжди щось значать. З ними де Голь дає собі раду, бо доки він при владі, ніякі авантюри Франції не страшні — ні зліва, ні справа.

Щодо союзників, то за непрямими словами добачать вони напевно гідну уваги суть. Боже хіба не має бодай частинної рації де Голь, коли каже, що треба переорганізувати ОН? І хіба не робить він послуги Вашингтонові, беручи на себе одіом за незаплачені вкладки на акцію в Конго, яку треба перевести на інші рейки? А хіба не робить він послуги Вашингтонові, беручи на себе одіом за реорганізацію Атлантійського Пакту, поширення якого домагається?

Вже цього переліку вистачить, щоб стало ясно, що найбільш несправедливо оцінила виступ де Голя французька преса. Але не можна інакше окреслити почування у Франції, як висловом — „мішані". Бо хоч по суті де Голь визначив злам у французькій політиці, але дав замало конструктивного в розумінні критичного можливостей негайних практичних вислідів. Але годі вимагати від нього, щоб міняв свій стиль. Тим більше від людини у віці де Голя.

„Хочеш приймай, хочеш — відкидай", — так окреслює французька преса заяви де Голя в альжирській справі. Це може недипломатично, але ясно. Може це неправильно, може незручно, але такий є де Голь, і його вже ніхто не змінить. Та він у Франції змінив багато, а передусім змінив тупе нерозуміння розпаду світу. Він поставив французьку націю перед реальностями нашого століття, і це було підсумоване 11-го квітня.

О. Д-вич

Вісті УНСоюзу

Поборювання подвійної розтратности стає поступово одним з головних кличів теперішньої передконвенційної організаційної кампанії Українського Народного Союзу. Розтратність полягає в тому, що УНСоюз кожного місяця втрачає сотні членів, внаслідок суспенди, себто вимаганого статутом викреслення членів за те, що вони не виконали свого головного обов'язку і не вплатили своєї забезпеченевої вкладки, та внаслідок згрошевлення грамот, себто вибору нагромадженої на їх забезпеченевих грамотах готівки і тим самим припинення їхнього членства в УНСоюзі. А подвійність цієї розтратности в тому, що не тільки УНСоюз втрачає членів, але ці члени частину своїх грошей і, найголовніше, втрачають те забезпечення, яке може бути дослівно останньою дошкою рятунку для їхніх родин, жінок і дітей, на випадок їхнього нещастя. За причину залеглости з вкладками чи згрошевлення забезпеченевої грамоти часто подається господарський застій, безробіття або, найчастіше, потребу готівки. Якщо ця дрібна сума так потрібна для забезпеченого, то чи подумав він над тим, в якій ситуації могла б опинитись його родина на випадок його нещастя? До боротьби проти цієї подвійної, легкодушної і зайвої розтратности Головна Канцелярія УНСоюзу мобілізує і закликає тепер увесь союзовий актив, зокрема секретарів та інших урядовців Відділів.

371-ий Відділ УНСоюзу в Нюарку відбув свої річні збори, в результаті яких на предсідника Відділу обрано І. Оверка, на скарбника П. Заблоцького, а на секретаря Ю. Баранюка. До Контрольної Комісії обрані: М. Іванюк, Т. Басюк і А. Кобилянський. Зі своєї каси Відділ пожертвував $10, а члени Відділу $43, разом $53 на будову нової колеґії св. Василія в Стемфорді.

Пам'ять покійного головного предсідника УНС і президента УКК Дмитра Галичина вшанують окремою жалобною імпрезою Окружний Комітет Відділів УНС і Метрополітальний Відділ УКК в Дітройті. Жалобна імпреза - збори відбудуться в сороковий день смерти сл. п. Д. Галичина в п'ятницю, 5-го травня ц. р., в Українському Народному Домі та будуть попереджені панахидою за спокій душі Покійного в місцевій українській католицькій церкві. Рішення в цій справі винесено на жалобному засіданні Окружного Комітету Відділів УНС, що відбулося 8-го квітня та якими проводив, реферуючи справу, гол. радний УНС Вол. Дідик. Рішено вшанувати пам'ять Покійного відповідною пожертвою на будову пам'ятника Шевченкові у Вашинґтоні.

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу в Рачестері, що гуртує 10 Відділів УНС з Рачестеру, Сиракюз, Обурн і околиці, відбуде свої чергові наради в найближчу неділю, 23-го квітня, о год. 3-ій по полудні в Українсько-Американському Клюбі при 22 Гудсон Евню — інформує гол. радний Василь Гузар. Головним предметом нарад має бути справа теперішньої організаційної кампанії УНСоюзу.

Організаційні наради матиме Окружний Комітет Відділів УНСоюзу пенсилвенійського району м'якого вугілля в Шамокіні. Наради відбудуться в неділю, 30-го квітня, в церковній залі в Шамокіні і в них візьме участь виконуючий обов'язки гол. предсідника УНС Йосип Лисогір — інформує голова Комітету М. Гентош.

Активну участь у працях Комітету Пам'ятника Шевченкові в Ню Бронсвіку, Н. Дж., беруть місцеві та довколишні Відділи УНСоюзу, що їх в тому Комітеті репрезентують представник Окружного Комітету Відділів УНС у Перт Амбой, К. Наконечний, та представники поодиноких Відділів Д. Геча і М. Степаненко. Шевченківський Комітет очолює інж. Дмитро Демидюк, а в його склад з відповідними функціями входять: М. Петляк, Вол. Безсонів, М. Теслевич, Г. Дьобош, інж. Я. Ощудляк, д-р Я. Білінський, ред. М. Степаненко, Т. Бутрей, д-р Т. Чубрак, Вол. Дідик, Д. Геча, проф. В. Григоренко, К. Наконечний, Тамара Панькевич, Ів. Попіль, М. Василик і Т. Райлей, більшість з них — активні члени УНСоюзу. На засіданні цього Комітету 31-го березня вставанням з місць та хвилиною мовчанки вшановано пам'ять пок. екзекутивного директора крайового Комітету Пам'ятника Шевченкові та гол. предсідника УНС і президента УКК бл. п. Дмитра Галичина.

Ярослав Падох

НА ПІОНЕРСЬКОМУ ШЛЯХУ

(У сорокліття нюйоркської „Свободи" 194-го Відділу УНС)

(7)

— Жура за старий край не обмежувалася самими тільки Лівчицями, хоч це був типовий і, треба признати, дуже здоровий вияв любови до рідного краю, за посередництвом свого реґіонального патріотизму. Батьківщина не є абстракцією, вона це передусім твоє село, місто чи містечко, вона це вид з твого вікна, шум твоєї річки, гудок близької цегельні, запах сіна з твоєї нивки. Товариство „Свобода" не жалувало своїх скромних фондів також на загальні національні цілі. Ось уже на зборах у вересні 1919-го року касир М. Дем'янчук закликав членів скласти пожертви на „фонд оборони Галичини, загарбаної ляхами". На тих самих зборах ухвалено, щоб взяти участь в національній маніфестації, мабуть з того самого приводу, яка мала відбутися в Брукліні. То знову згадується в протоколах про інші маніфестаційні походи вулицями Ню Йорку і про пожертву Товариства в сумі 20 долярів на ту ціль. Слідом на заклик Центрального Комітету Америки складати на Рідну Школу в старім краю. Ухвалено, щоб член Цимбалістий збирав пожертви від членів, і згадано, що на зборах зложено перші пожертви [illegible]

[illegible] на практика членів „Свободи", що члени не тільки призначували пожертви зі спільної каси, але й щедро докладали з власних кишень. На особливу згадку заслуговує ухвала загальних зборів Товариства з 20-го січня 1940-го року про участь „Свободи" в Національному Конґресі, що мав початися 15-го березня 1940 р., і призначення двох делегатів, Василя Ницака, який два місяці згодом був обраний головою Товариства, та секретаря, Степана Гнатишина. Делегатам дано доручення ставити домагання до Конґресу, щоб він вислав представників від різних українських американських організацій до краю „перевірити на місці становище". До виконання тієї наївної, хоч щирої, постанови немає й сліду у дальших післяконґресових зборах.

В своїй хаті, своя правда . . .

Яким ладом стояло Т-во „Свобода" і як утворився той порядок, який дозволив йому перетривати різні особисті та загальні, моральні й політичні кризи впродовж сорока років? Відповідь на це дає наша „первоначальна хроніка", яка в сухих, на перший погляд, бюрократичних протоколах замкнула дуже повчальну історію творення силами самої громади свого справді демократичного ладу. Проходячи перші правні засади, які приносило само життя, та перші спроби закувати рвучке життя в тісні формули зобов'язуючого права, вам здасться, що так мусів творитися первісний правний лад в громадських спільнотах, з яких згодом витворювалися народи з їх стійким, традиційним правом. Велика хартія свободи нашої невеличкої лівчицької республіки творилася передусім в першому році після її заснування. [illegible] засад старого, традиційного громадського порядку, вивезеного в далеку Америку з рідних Лівчиць, ніж місцевих законів цієї найбільш демократичної держави світу.

На правний лад „Свободи" й соток подібних до неї товариств і братств, які зв'язалися з Українським Народним Союзом, ставши його відділами, великий вплив мав власне цей дуалістичний характер союзових установ. Характер УНСоюзу в ранніх роках його існування був справді федераційний. В засаді до УНСоюзу вступали не поодинокі особи, але цілі, вже раніше сформовані, організації, передусім братства, які поставали здебільшого під крилами новоутворених церков або рівнорядно з ними і, як в нашім випадку, світські товариства, які, утворившись, цілим гуртом приступали до УНСоюзу. Не інакше було і зі „Свободою". Вже була згадка про те, як на перших її зборах утворено „Товариство" й до нього завербовано членів й для нього встановлено вкладку тощо, а щойно на других окремих зборах утворено „Відділ", тобто клітину УНСоюзу й до нього окремо вербовано членів і окремо збирано вкладки, яких на зборах не встановлювано, бо їх згори визначав Союз. Щойно з часом на місце організацій почали приходити до УНСоюзу поодинокі особи, індивідуальні члени.

Входячи до орбіти Батька Союзу, ці організації не вирікалися своєї громадської автономії, і Союз, по волі чи неволі, був примушений респектувати цей федераційний лад, залишаючи за Відділами майже повну автономію й вимагаючи від них передусім плачення вкладок. Залишки цього недавнього ладу, на добро чи лихо УНСоюзу, збереглися донині.

Цей дуалізм приводив, бо мусів приводити, до частих непорозумінь і суперечок поміж цими товариствами та братствами і Союзом. Не оминуло їх також Т-во „Свобода". Найбільш драматичний момент у взаєминах із Союзом настав уже в самих початках її існування, але про це буде мова пізніше.

ВСЯ ВЕЛИКОДНЯ ПИСАНКА НА ДОПОМОГОВІ ЦІЛІ ЗУАДКОМІТЕТУ

ПОЖЕРТВИ ВИСИЛАТИ БЕЗПОСЕРЕДНЬО ДО ЗУАДК У ФИЛАДЕЛФІЇ: UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, Pa.

1861 1961

Дітройт пом'янув Шевченка

19-го березня залишиться в пам'яті громадянства Дітройту, як день всегромадської культурно-політичної маніфестації. У цьому дні український Дітройт гідно вшанував 100-ліття смерти Генія та Пророка України Тараса Шевченка.

Не від речі було б згадати події цієї маніфестації. За зразком Центрального Шевченківського Комітету, що постав при Централі УККА в Ню Йорку, за почином Метрополітального Відділу Українського Конгресового Комітету Америки в Дітройті та Федерації Американських Українців стейту Мишиґен на зборах представників установ 28-го січня ц. р. створено Діловий Шевченківський Комітет. Завдання Комітету було підготовити та провести відзначення 100-ліття смерти Т. Шевченка. Час був короткий, і тому Комітет взявся з місця до праці. Звернувся до тих установ, що з різних причин не взяли участи в перших нарадах, щоб включилися до праці. Поробив заходи у стейті Мишиґен та місті Дітройт в справі Шевченківського Року. На наслідки не доводилося довго чекати. 10-го лютого президент міської Ради Дітройту, Маруся Бек обняла патронат святкування. 14-го лютого радний Вілліям Патрик повідомив про внесення ним до міської Ради Дітройту законопроєкту в справі найменування одної з вулиць Дітройту іменем Шевченка. 15-го лютого в столиці стейту місті Ленсінґ проклямовано 1961 рік Шевченківським Роком на терені стейту Мишиґен. 18-го лютого губернатор стейту Джан Б. Свейсон обняв головство Почесного Комітету. 24-го лютого м. Дітройт проклямувало Шевченківський Рік на свойобу терені. 11-го березня в Музеї Мистецтва (Арт Інститут), відбулося виставлення бюсту Тараса Шевченка роботи Олександра Архипенка, що його уфундував у 1935 році хор „Думка" для названого музею. На кілька днів перед маніфестацією американські університети Вейн та Мишиґен в Анн Арбор повідомили про виставку в своїх бібліотеках Шевченкових творів. Ці виставки будуть у травні ц. р.

У дні самого відзначення 19-го березня далеко до початку Академії найбільша концертова заля Дітройту — Форд Авдиторія заповнювалася присутніми. Зразу впадало в очі велике число духовенства з Архиєпископом Української Православної Церкви в ЗДА Володимиром включно. Не мале число гостей із американських урядових та наукових кол. Вісім професорів університетів з родинами. Представники поневолених Москвою народів: словаків, румунів, естонців, лотишів та інші. Консули Великої Британії, Західньої Німеччини, Австрії, Панами та цілий ряд інших з родинами. Репортери місцевих англомовних щоденників. Державні законодатні чинники репрезентував конґресмен Тад. Махрович. Пласт та члени МУН-у справно виконували ролі впорядчиків.

Підноситься куртина і Мирослава Брездень своїм дзвінким сопраном співає американський гимн. Після того голова Метрополітального Відділу УККА а заразом голова Шевченківського Комітету проф. д-р Григорій Тренд відкрив Академію. На сцені сотня осіб мішаного хору „Трембіта", який з чутливістю виконує „Заповіт". При овації на сцені появилася патрон святкування Маруся Бек. Коротким зверненням до неукраїнської публіки англійською мовою з'ясовує ціль святкування. Палкою промовою в українській мові виявила глибоке розуміння Шевченка та його творчости для української нації. Вона глибоко вірить, що вне(до)взі українці пом'януть Його „в своїй хаті" — в Самостійній Соборній Українській Державі. „Трембіта" виконала „Кантату Шевченкові" — муз. Кирила Стеценка та „Молитву", слова Т. Шевченка з „Кавказу", муз. С. Людкевича. Виконані пісні виявили, що мистецький керівник, диригент Кирило Цепенда зумів зробити великий крок вперед.

Відома оперова співачка Ія Мацюк виконала чотири пісні до слів Шевченка „Тече вода в синє море", муз. М. Фоменка, „Три шляхи" — муз. Я. Степового, „Якби мені черевики" — муз. А. Штогренка та „Садок вишневий" — муз. М. Лисенка. Своїм голосом вона полонила присутніх. Як звичайно Ольга Дубрівна-Соловей дала фаховий фортепіяновий акомпаніямент.

Після перерви учасники Академії оваційно привітали мальовничий жіночий хор „Трембіта". У зовсім вдалому виконанні „Української Баркаролі", муз. С. Людкевича, присутні почули милий голос солістки Мирослави Брездень. „Ой, сивая зазуленька", муз. З. Лиська та „Тече вода", слова Т. Шевченка, муз. С. Воробкевича, де сольо виконала відома співачка О. Рихлівська - Вайт, були виконані на високому рівені.

Духова спадщина Тараса Шевченка — так називалася доповідь, що її виголосив колишній голова Метрополітального Відділу УККА, член Культурної Комісії стейту Мишиґен — д-р Денис Квітковський. Глибокий зміст промови вказав, що промовець є направду шевченкознавцем, а спосіб виголошення підкреслив, що він добрий промовець.

У кінцевій точці мистецької частини Капеля Бандуристів ім. Тараса Шевченка дала свій повний концерт. В більшості це були пісні до слів Т. Шевченка або про Нього: „На смерть поета" — муз. Гр. Китастого, сольо: Б. Коссак, Г. Попов і В. Кучер. „Вітер віє", слова Т. Шевченка, „Чом дуб не зелений", улюблена пісня Т. Шевченка, солісти Ол. Садовий і П. Садовий. „Сонце гріє" слова Т. Шевченка, „У перетику ходила", муз. М. Федорова, слова Т. Шевченка, „Дума про Нечая", історична пісня, муз. Д. Січинського, соліст І. Зайферт — тенор. „Не хилися березонько", повстанська пісня, Кантата присвячена 50 роковинам смерти Тараса Шевченка, слова В. Самійленка, муз. М. Лисенка. Солісти: П. Пахолюк та І. Зайферт. „Живи Україно", слова О. Олеся, муз. М. Гайворонського. Про останній виступ Капелі можна сказати немало доброго. Та не місце в цій дописі на музичну критику. Це зроблять наші музикологи. Одначе не можна промовчати, що новий репертуар зовсім відмолодив Капелю. Праця, що її виконала Капеля, підготовляючи цей репертуар, матиме позитивні наслідки. Справді духову насолоду переживає слухач, слухаючи концерту Капелі. Петро Потапенко сучасний мистецький керівник та диригент Капелі, виявив себе високої вартости майстром. Тому й не диво, що цей новий репертуар на такому високому мистецькому рівні. Грімке „Ще не вмерла Україна", що його відспівала тритисячна маса учасників, закінчила Велику Академію — поклін Генієві, відданий громадянством Метрополії Дітройту.

На сцені виднів артистично виконаний портрет Тараса Шевченка, праці широко відомого мистця - маляра проф. Михайла Дмитренка. Не лише цей образ, але взагалі всі мистецькі праці, пов'язані з відзначенням, як плякат, обкладинка до програмової книжки, тощо, були виконані мистцем безкоштовно.

Від років український Дітройт не бачив такого народу. Це свідчить про патріотичність нашого громадянства. Ідеї безсмертного Шевченка живі серед нас. Перемогла тут також здорова думка. Тих 76 українських установ, що включилися в акцію імпозантного відзначення 100-ліття смерти Тараса Шевченка, підкреслили всебічну зрілість громадянства Метрополії Дітройту. Про це також писали англомовні щоденники, які широко описували цю маніфестацію, поміщуючи також знимки. Не лише в пресі маніфестація пройшла з відгомоном, але листи одержані з Вейн університету, від стейтового департаменту освіти та від інших наукових та урядових установ, в яких дякують за запрошення, висловлюють свою прихильну опінію про мистецьку частину Академії, як також просять, щоб і на майбутнє запросити їх до участи в подібних імпрезах. **В. П.**

Українці Йонкерсу Гідно відзначили сторіччя смерти Тараса Шевченка

Українська громада міста Йонкерсу й околиці гідно відзначила соті роковини смерти великого Кобзаря і духового Провідника українського народу — Тараса Шевченка. Святкуваннями Ювілейного Шевченківського Року проводить Шевченківський Комітет, почесним головою якого є о. д-р Т. Богатюк, дієвим головою проф. Олександер Кулинич і секретарем мгр. Володимир Черевко, а в склад якого входять представники всіх діючих в місті українських організацій. Тісно співпрацює та допомагає Комітетові в праці місцева українська греко-католицька парохія св. Михаїла та парох о. дек. Василь Клос.

Досі за стараннями Комітету міська рада назвала частину великого Хохран Парку при Йонкерс Евні, іменем Тараса Шевченка, що є великим досягненням української громади, коли взяти до уваги, що досі жадна інша національна група не може подібним похвалитися.

Заходами і стараннями цього ж Шевченківського Комітету відбулася в неділю, 19 березня, в авдиторії української парохіяльної школи св. Михаїла Шевченківська Академія, яка своєю програмою та чисельністю приявних, належить до одної з найкращих українських імпрез Йонкерсу.

Академію почато американським гимном, який відспівали учениці української парохіяльної школи св. Михаїла та Заповітом Тараса Шевченка, виконаним мішаним хором СУМА під проводом п. С. Степанчука.

Про Шевченка англійською мовою говорив сотрудник місцевої української греко-католицької церкви о. Теодор Гуманицький. Зворушливим було те місце в доповіді, коли о. Гуманицький, вказуючи на американський і український прапори, що прикрашували сцену, говорив: американський заряний прапор сьогодні вільно повіває на своїх щоглах, бо американський нарід є вільний: український блакитно-жовтий прапор не повіває, бо український нарід є поневолений безбожною, комуністичною Москвою. Але прийде час, що Господь допоможе українському народові стати свобідним і тоді і український прапор вільно буде повівати на українській землі.

Про Шевченка та його творчість українською мовою говорила відома україн. поетка й авторка твору про Шевченка „Шлях Велетня" п. Наталія Лівицька-Холодна. Як не було для Шевченка на світі іншої Вкраїни та другого Дніпра, так для нас, українців, немає досі другого Шевченка — говорила доповідачка.

У музичній частині програми Академії виступали: мішаний хор СУМА, дир. О. Степанчук — відспівав „Світив місяць", „Думи мої" та „Ой чого ти почорніло". Мішаний хор при церкві св. Михаїла, дир. п. Улицький, відспівав „Сонце заходить" і „Ой три шляхи". Милою несподіванкою були виступи обидвох хорів.

Люба Гель проспівала, під форт. супровід Варвари Скробали, сольо „Лічу в неволі" а Манчінська відограла на скрипці „Козаченьку, куди йдеш" Везкоровайного та „Андаите" Т. Жуковського.

З деклямаціями творів Шевченка виступили учні місцевої української парох. школи О. Баранський „Розрита могила" та Олесь Кудрик „Мені однаково". Пані Левинська по мистецьки віддеклямувала „Наймичку. Дівчата П. Бойко, О. Дудар і М. Сидор виступали в інсценізації „Великий Льох", яку підготовила Надія Кудрик.

Академію закінчено відспіванням українського національного гимну, який започаткував церковний хор, а проспівали приявні.

Шевченкові роковини сколихнули українською громадою міста Йонкерсу й околиці: найкращим доказом того був факт, що на Академію прибуло таке велике число учасників, якого ще, мабуть, досі не було на жадній українській імпрезі. Велика авдиторія парох. школи була цілковито виповнена, всі крісла були заняті і ще багато учасників стояло. Пом'янути Шевченка в соті роковини Його смерти прийшла: стара еміґрація, новоприбулі і тут народжене покоління. Радісним було те, що як між виконавцями так і між приявними на залі було багато молоді.

Треба відмітити, що діяльність Шевченківського Комітету находить живий відгук в місцевій американській щоденній газеті „Геральд Стейтсмен". Вже було кілька річевих і прихильних згадок про названня частини Хохран Парку іменем Тараса Шевченка та про приготування до пропам'ятної Шевченківської таблиці. Також про Шевченківську Академію було дві згадки: одна в п'ятницю, перед Академією, а друга після Академії. Обидві згадки прихильні до нас.

Н. А.

Союз Українок Америки
28-ий ВІДДІЛ — у НЮАРКУ, Н. Дж.
влаштовує
СВЯТО ГЕРОЇНЬ
що відбудеться
в неділю, 23-го квітня 1961 р.
в залі **УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕНТРАЛІ**
180 Вільям вул. — Нюарк, Н. Дж.
— ВСТУП ЗА ДОБРОВІЛЬНИМИ ДАТКАМИ —
ПОЧАТОК: год. 3:30 по пол.

СЛУЖБА БОЖА:
в КАПЛИЦІ СВ. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ — при Сенфорд Евеню. — Год. 11:30 ранку;
СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ:
в УКР. ПРАВ. ЦЕРКВІ СВ. ВОЗНЕСІННЯ — 19-та вул. — Год. 10:00 ранку;
СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ:
в УКР. ПРАВ. СВЯТО-ТРОЇЦЬКІЙ ЦЕРКВІ — при Вейверлі вул. — Год. 10:00 ранку.

ТОРЖЕСТВЕННЕ БЛАГОСЛОВЕННЯ
першої Української Вищої Школи
в СТЕЙТІ МИШИҐЕН
заходами
УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ПАРОХІЇ,
при церкві Непорочного Зачаття Пресв. Діви Марії
в ГЕМТРЕМКУ
— відбудеться —
в неділю, 7-го травня 1961 р.
в год. 4:30 по полудні
в приміщенні **УКРАЇНСЬКОЇ ВИЩОЇ ШКОЛИ**
при вул. Генлей ч. 3056 — в Гемтремку.
Благословення У.В.Школи довершить
Їх Ексцеленція Кир Йосиф Шмондюк
у супроводі **НАШОГО ДУХОВЕНСТВА.**

Посвячення У.В.Школи попередить ПРОЦЕСІЯ, в якій візьмуть участь Церковні Братства, Українські Організації та Парохіяни.

Від год. 1:00-4:00 по пол. наступить відкриття У.В.Школи для оглядин, т. зв. „Опен Гавз".

Після Благословення У.В.Школи відбудеться в год. 6:00 вечора

БЕНКЕТ
в залях **ШКІЛЬНОЇ АВДИТОРІЇ**
при вул. МекДуґал в Гемтремку,
з участю визначних представників американського світу й української громади.

ДО УЧАСТИ В ПОСВЯЧЕННІ У.В.ШКОЛИ ЗАПРОШУЄТЬСЯ ВСЮ УКРАЇНСЬКУ ГРОМАДСЬКІСТЬ МІСТА.

Увага! **Увага!**
САН ФРАНСІСКО, Каліфорнія !

Союз Українських Філятелістів
повідомляє, що
ВИСТАВА
поштових марок „Вестпекс 61"
— відбудеться —
в днях 28-30-го квітня 1961 р.
— в —
JACK TAR HOTEL
Van Ness & Geary St. — San Francisco, Calif.

Побачите там поштові марки Української Держави з 1918-20 років. Буде виставлена також спеціяльна збірка з нагоди 100-их роковин „Шевченко на поштових марках".

УПРАВА СОЮЗУ УКРАЇНСЬКИХ ФІЛЯТЕЛІСТІВ

Увага! **ДІТРОЙТ й ОКОЛИЦЯ!** **Увага!**

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу в Дітройті
і
Метрополітальний Відділ УККА
— запрошують —
Членство Українського Народного Союзу, Платників Національного Датку та все Українське Громадянство Метрополії ДІТРОЙТУ та ВІНДЗОРУ
до участи у
ПАНАХИДІ
та
ЖАЛОБНИХ ГРОМАДСЬКИХ ЗБОРАХ
У 40-ий ДЕНЬ СМЕРТИ
СВ. п. ДМИТРА ГАЛИЧИНА
Головного Предсідника Українського Народного Союзу та Президента Українського Конґресового Комітету Америки,
що відбудуться
в П'ЯТНИЦЮ, 5-го ТРАВНЯ 1961 року
Панахида буде відправлена
в ЦЕРКВІ СВ. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ, при вул. Кліперт
в год. 6:30 вечора.
Зараз по Панахиді, в залі УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ, при вул. Мартін
ЖАЛОБНІ ЗБОРИ
з участю відпоручників: ГОЛОВНОГО УРЯДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ; УКРАЇНСЬКОГО КОНҐРЕСОВОГО КОМІТЕТУ АМЕРИКИ; НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ім. ШЕВЧЕНКА; БРАТСТВА УКРАЇНСЬКИХ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ.

УКРАЇНЦІ!
МАСОВОЮ УЧАСТЮ ВІДДАЙМО НАШУ ШАНУ ТОМУ, ХТО ЦІЛЕ СВОЄ ЖИТТЯ ПРИСВЯТИВ УКРАЇНІ ТА ЇЇ НАРОДОВІ !

ОКРУЖ. КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ УНС в ДІТРОЙТІ **МЕТРОПОЛІТАЛЬНИЙ ВІДДІЛ УККА в ДІТРОЙТІ**

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК у США
НАУКОВЕ ЗАСІДАННЯ
Комісії для вивчення і збереження спадщини В. Винниченка.
Доповідь — проф. Петра Одарченка
„В. ВИННИЧЕНКО І УКРАЇНСЬКА СТУДЕНТСЬКА МОЛОДЬ 20-их РОКІВ".
Засідання відбудеться
в СУБОТУ, 22-го КВІТНЯ 1961 р.
в 6:00 год. 30 хв. вечора
в будинку **УКРАЇНСЬКОГО ІНСТИТУТУ в АМЕРИЦІ**
(2 Іст 79 вул., Ню Йорк, 3-ій поверх).
ВХІД ВІЛЬНИЙ. **КЕРІВНИЦТВО КОМІСІЇ**

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК у США
НАУКОВЕ ЗАСІДАННЯ
Інституту Шевченкознавства УВАН у США.
ДОПОВІДІ:
Петро ОДАРЧЕНКО — „Шевченко і Леся Українка";
Аполон ТРЕМБОВЕЦЬКИЙ — „Шевченко і Коцюбинський".
Засідання відбудеться
в НЕДІЛЮ, 23-го КВІТНЯ 1961 р.
в 4:00 год. дня
в будинку **УКРАЇНСЬКОГО ІНСТИТУТУ в АМЕРИЦІ**
(2 Іст 79 вул., Ню Йорк, 3-ій поверх).
ВХІД ВІЛЬНИЙ. **УВАН у США**

---

10. Відділ ОДВУ та Братні Організації
в НЮ ЙОРКУ
просить своїх Членів, Прихильників та все Українське Громадянство на
СПІЛЬНЕ СВЯЧЕНЕ
що відбудеться
в суботу, 22-го квітня 1961 р.
у ВЛАСНІЙ ДОМІВЦІ — заля ч. 22
в УНДомі в Ню Йорку, при 140-142 Друга Евеню
ПОЧАТОК — год. 7:30 вечора
В ПРОГРАМІ:
Д-р філ. Теодор МАЦЬКІВ, асистент-професор Стейтового Ровд Айлендського Університету в Кінгстоні буде говорити на тему: „Участь української делегації на XI Світовому Конґресі істориків у Стокгольмі в днях 18-28 серпня 1960 р.
Виступ дітей-танцюристів з „Української Сцени" під керівництвом проф. Романа ПЕТРІНИ.
Після закінчення офіційної частини,
ЗАБАВА З ТАНЦЯМИ
УПРАВА

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу
у ФИЛАДЕЛФІЇ, Па.
повідомляє оцим, що
СХОДИНИ УРЯДОВЦІВ
Відділів УНСоюзу
у ФИЛАДЕЛФІЇ:
45, 62, 83, 105, 153, 163, 239, 324, 339, 375, 397, 422, 424, 430 479
— відбудуться —
в суботу, 22-го квітня 1961 р.
в год. 2:00 по полудні
в залі ЗУАДКОМІТЕТУ — 866 Н. 7-ма вул.
НА ПОРЯДКУ НАРАД:
1. Жалобне відмічення в 40 днів після смерти сл. п. Дмитра ГАЛИЧИНА.
2. Актуальні справи Відділів УНСоюзу в Филаделфії.

ВСІ УРЯДОВЦІ ВІДДІЛІВ ПОВИННІ ВЗЯТИ УЧАСТЬ У СХОДИНАХ.

УПРАВА ОКРУЖНОГО КОМІТЕТУ

НЕДІЛЯ, 7-го ТРАВНЯ 1961 — год. 3:00 по пол.
Українська Централя
180 Вілліям вул. — НЮАРК, Н. Дж.

ВЕЛИКЕ ГРОМАДСЬКЕ ВІЧЕ
в справі побудови пам'ятника Шевченкові у Вашинґтоні.

Зі Спорту

ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ НЮАРК, ПЕРЕМАГАЄ!

Чорноморська Січ — Юнайтед Амерікан 3:0 (2:0)

Нюарк, 9-го квітня 1961. — Перші свої змагання за Чашу Стейту Ню Джерзі, Чорноморська Січ відбула з найсильнішою дружиною Італо-Американської Футбольної Ліґи, перемагаючи її рішучим вислідом 3:0, та здобуваючи цим самим право брати участь в дальших розгривках в цій серії. — В першій половині гра була жива. Традиційне скоре італійське темпо італійці накинули від самого початку змагань. Одначе витримати його їм самим не довелось. Технічно і комбінаційно краща Чорноморська Січ зуміла не тільки перебрати ініціятиву, але і здобути рішаючі в обидвох півграх ворота.

Напад наш раз по раз створював догідні для себе позиції, однак дуже завзята, а навіть гостра гра оборони італійців, зуміла не допустити до втрати воріт аж до 29-ї хв.

М. Гура з гарної подачі Дуткевича здобув перші ворота і 1:0 для Чорноморської Січі. — Л. Луценко з подачі З. Шпона підніс вислід до 2:0 в 36-ій хв. — В другій половині Чорноморці тримали ініціятиву ввесь час, одначе вислід 3:0 наш напад здобув аж у 89-ій хв., коли М. Гура з подачі Т. Паука, стрілив другі ворота гри. — З постійного складу Чорноморської Січі бракувало Ю. Саварина, А. Жолудка і Б. Марчука. Зате участь в грі по майже дворічній перерві взяв Віктор Каздоба. — Цією перемогою наша дружина не тільки що справила гарний Великодній подарунок своїм вірним симпатикам, але і відбула „ґенеральну пробу" перед дуже важливими останніми ліґовими змаганнями, які вирішать, чи Чемпіоном Футбольної Ліґи Ню Джерзі будуть і в цьому році українці.

Чорноморська Січ (Юн.) — Петерсон Дов. (Юн.) 0:2.

О. Твардовський

ХОТІВ ПРОПОНУВАТИ АЗИЛЬ КАСТРОВІ

Колишній президент Мехіка Лязаро Карденас (зліва) разом з кубинським прем'єром Фіделем Кастром під час одної із їх недавніх зустрічей. Карденас вибирався останніми днями на Кубу, щоб запропонувати азиль Кастрові в Мехіко, але в останній хвилині свою поїздку відкликав.

У Парижі радять над економікою Західньої Европи

Париж. — У вівторок 18 ц. м. почались наради Комісії для економічної політики новопокликаної до життя Організації для економічної співпраці і розвитку, до якої належать також ЗДА й Канада, поруч із 17 західньо-европейськими країнами. Американську делеґацію очолює Волтер Геллер, голова Ради економічних дорадників президента Кеннеді. Американська делеґація запропонує — твердять газети — три „діючі групи" для студій над трьома основними економічними проблемами Заходу: одна група мала б перестудіювати причини, чому одні західні країни розвиваються швидше економічно, як другі, — друга така „діюча група" мала б займатися студіями над причинами „хронічних" дефіцитів у платничому балянсі деяких держав, спеціяльно Америки, — третя, врешті, мала б простудіювати різниці у фіскальних і бюджетових політиках різних вільних країн та можливості їх вирівнання. Америка прив'язує велику вагу до Організації для економічної співпраці і розвитку, як до терену, на якому ніби має прийти до порозуміння між 6-членним західньо-европейським економічним бльоком, що його очолює Франція і Зах. Німеччина і 7-членним бльоком, що його очолює Англія. Ці бльоки найбільш різняться підходом до справи підтримування сільськогосподарської продукції та мита на хліборобські продукти.

● „Провалля" — це нова повість Ярослави Острук, яка востаннє появилась в Шикаґо. Видавець книжки не названий, хоч зазначена друкарня В-ва Миколи Денисюка.

Українська хроніка

● **Доповідь проф. Петра Одарченка на тему „Володимир Винниченко й українська студентська, молодь 20-их років"** відбудеться заходом комісії УВАН для вивчення і збереження спадщини В. Винниченка в суботу, дня 22-го квітня 1961 р., о год. 6.30 веч., в залі Українського Інституту в Америці (2 Іст 79-та вул., 2-ий поверх).

● **Наукове засідання Інституту шевченкознавства УВАН у ЗДА** з доповідями Петра Одарченка на тему „Шевченко і Леся Українка" і Аполона Трембовецького „Шевченко і Коцюбинський" відбудеться в неділю, дня 23-го квітня ц. р., о год. 4-ій по пол., в приміщенні Українського Інституту при 2 Іст 79-ій вул.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

П'ЯТНИЦЯ, 21-го КВІТНЯ 1961:

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. — Збори Т-ва „Українська Січ", Відд. 170, в год. 6:00 веч., в УНДомі, при 96 Фліт вул. — І. Грабар, секр.

СУБОТА, 22-го КВІТНЯ 1961:

ГЕМТРЕМК, Миш. — Квартальні Збори Т-ва „Згода", Відд. 20, в год. 4:30 по пол., в Демократичному Клюбі, під ч. 2376 Grayling St. — А. Триш, секр.

МІЛВОКІ, Виск. — Місячні Збори Т-ва ім І. Франка, Відд. 103, точно в год. 7:00 веч., в церковній залі, при Савт 11 вул. і Вест Вашинґтон. — Управа.

АСТОРІЯ, Л. Ай. — Місячні Збори Б-ва св. о. Миколая, Відд. 5, в год. 7:00 веч., в парохіяльній залі. — Управа.

НЮАРК, Н. Дж. — Збори Т-ва ім. „Чорноморська Січ", Відд. 14, в год. 8:00 веч., в Січовому Домі. — М. П. Отрок, секр.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. Дж. — Квартальні Збори Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 234, в год. 7:30 веч., в УНДомі. — І. Іваник, секр.

НЕДІЛЯ, 23-го КВІТНЯ 1961:

КАРТЕРЕТ, Н Дж. — Місячні Збори Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 342, в год. 2:00 по пол., в шкільній кімнаті, ч. 2, під церквою св. Димитрія. — Управа.

ТРЕНТОН, Н. Дж. — Річні Загальні Збори Т-ва „Вільні Козаки", Від. 116, в домівці Української Кред. Кооперативи,ріг Hudson St. і S. Clinton Ave. Участь дорослих членів обов'язкова. — Управа.

ТОЛІДО, Огайо. — Місячні Збори Б-ва св. о. Миколая, Відд. 167, в год. 2:00 по пол., в залі св. Михаїла, 2824 Лаґриндж вул. — І. Вельган, секр.-кас.

САВТПОРТ, Конн. — Квартальні Збори Т-ва ім. Т. Шевченка, Відд. 84, точно в год. 4:00 по пол., в залі УНДому, при 279 Кінґс Драйф. — П Дудко, секр.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співвласниками 23-мільйонового майна організації!

Посмертні згадки

Йосиф КРУПКА — член Т-ва „Згода", Відд. 20 УНСоюзу в Гемтремку, Миш., упокоївся в дні 4-го березня 1961 р. Покійний народ. 1887 р., в селі Кліщівна, пов. Рогатин, Зах. Україна. Покійний прожив 75 років. У Відділу був в Управі та делеґатом на кількох конвенціях. Полишив у смутку дружину Теклю, 2 синів, 5 дочок та 10 внуків. Величавий похорон відбувся 8-го березня 1961 р., з пох. заведення до церкви Преч. Діви Марії, при участі Родини, Членів Відділу, Краянів та Представників різних Установ, членом яких був Покійний. Покійного поховано на цвинтарі Mt. Olivet. — В. Й. П.!

Управа

Пилип БЕНКОВСЬКИЙ — довголітній член Т-ва ім. І. Франка, Відд. 93 в Сентрал Фолсі, Р. Ай., упокоївся в дні 7-го березня 1961 р. Покійний народився в селі Калагурівка, пов. Скалат, Зах. Україна. До Т-ва вступив 1927 р., де впродовж довгих років був його секретарем. Крім цього, був членом багатьох Товариств. Похорон відбувся 9-го березня 1961 р., з пох. заведення 1961 р. Похороном зайнявся 93-ій Відділ УНСоюзу, ім. І. Франка. Покійного поховано на цвинтарі в Кумберлянд, Р. Ай., при участі членів Т-ва. — Вічна Йому Пам'ять!

М. Іваницький, секр.

КАТАЛОГ книжок Книгарні „Свободи"

83 GRAND STEET — JERSEY CITY 3, N. J.

Належність за книжки просимо слати тільки чеками або поштовими переказами.

ПРОСИМО ПЕРЕХОВУВАТИ НАШ КАТАЛОГ.

(2)

Книжка	Ціна
Коваленко Л.: Рік 2245 (роман-утопія)	2.25
В часі і просторі — п'єса	2.00
Ковальська М.: Ганна, роман	0.90
Королів-Старий В.: Згадка про мою смерть	2.00
Коренець О.: Зшиток малого монґола	0.60
Косаренка-Косаревич В.: Московський сфінкс	6.00
Кобилянська О.: У неділю рано	2.00
Кобець О.: Записки полоненого (Пригоди і враження учасника першої світової війни)	3.50
Коцюбинський М.: Твори в двох томах	9.00
Куліш М.: Твори	3.50
Курдидик А.: Етюди (мініятури)	1.50
Ладонько Н.: Україна — трагедія укр. народу в 6 карт.	0.40
Левіцька-Холодна: Шлях велетня — розповідь про життя Тараса Шевченка	3.50
Лепкий Б.: Мазепа, повість бр. 2.50 опр.	3.00
Під тихий вечір	1.95
Писання, І, ІІ	5.00
Трилогія, 6 томів	21.00
Липа Ю.: Призначення України	1.50
Лотоцький А.: Княжа слава	1.00
Любомирський С.: Жорстокі світанки, роман, 2 томи	2.00
Між славою і смертю 3 т.	2.40
Під молотом війни — 4 т.	8.00
Маланюк Є.: Остання весна — поезії	1.50
Маланюк Є.: Поезії бр. 2.50 опр.	3.00
Макух, д-р І.: На народній службі брош.	7.75
опр.	9,25
Марґолин А.: Державний устрій Спол. Штатів Ам-ки	1.50
Мірчук П.: Українська Повстанська Армія	3.00
Михаїл Архиєпископ: Пояснення Єв. від Івана	2.50
Мишуга Л. і Драган А.: Українці у вільному світі	2.00
Нагаєвський І. о.: Тернистим шляхом, спогади священика про Березу	1.75
Наш Львів — Ювіл. збірник під ред. Л. Лепкого	3.00
Не забули спом'янути — памяткова книжка з нагоди відкриття памятника Т. Шевченка	0.50
Неприцький-Грановський Ол.: Іскри віри	1.50
Осінні узори	1.50
Овечко І.: Ти був чужий — Бразилія очима українця	1.50
І сталося чудо Боже (про чудотв. молитви о.Ліми)	0.50
Обірвані струни: антологія поезії бр. 3.00, опр.	3.50
Одрач Ф.: В дорозі — нариси	1.50
Олесь Ол.: Чужиною — поезії	0.50
З журбою радість обнялася — поезії	1.00
Онацький Є.: На руїнах минулого — роман	2.50
Онацький Є.: Спрага справедливости	0.75
Наше національне ім'я — герб	0.35
Очима душі — голос серця — горе — співи	1.50
Онацький Є.: У Вічному Місті, спогади	4.00
Островерха М.: Гомін з далека — нариси	1.00
Обніжками на битий шлях 1921-1926	1.50
Без докору, міркування на мист. теми	0.75
Паньківський К.: Від держави до Комітету	2.00
Нарфанович С.: Люблю Діброву	1.60
Інші дні	0.80
Загоріла половина	0.50
У Києві	0.75
Пасічник М.: З вишневих садів — збірка новель і опов.	1.25
Перелісна К.: Ой, хто там	0.80
Для малят про звірят, віршики для дітей	0.60
Петлюра С.: Статті, листи і документи бр. 6.00, опр.	7.00
Підручник громадянства (Citizenship Handbook)	0.50
Повстенко О.: Катедра св. Софії у Києві	12.50
Подвезько М. Л.: Українсько-англійський словник	5.00
Англійсько-Український словник	5.00
Понеділок М.: „А ми тую червону калину... (п'єса на 3 дії і п'ять картин)	0.50
Полтава Л.: Чи зійде завтра сонце	1.00
Прокоп М.: Україна і українська політика Москви	0.60
Приходько М.: Я прошу слова	0.60
Радзикевич Г.: Історія української літератури І, ІІ, ІІІ	4.50
Ріпецький Ст.: Українське Січове стрілецтво	6.00
Сагайдачний П.: В його тіні — нарис	0.75
Самійленко Ст.: Дні слави — спогади	2.00
Савицька І.: Золоті дзвіночки — казки для дітей	2.00
Самчук У.: Марія — хроніка одного життя	2.00
Темнота, роман	4.00
Сацюк О.: Смертоносці — оповідання на тлі пережитого	1.00
Сенько Г.: Штани латані у клітку	0.40
Народні приповідки — частівки	0.40
Підсовєтські анекдоти	1.00
Сергієнко М.: У кігтях тиранів	1.00
Січинський В.: Історія українського мистецтва ч. І	6.00
ч. ІІ	3.00
Український тризуб	1.00
Чужинці про Україну	1.00
Онацький Є.: Завзяття чи спокуса самовиправдання?	1.50
У Вавилонському полоні (спомини)	0:75
Смолій І.: Малекени	1.50
Стахів М.: Перша совєтська республіка в Україні. Нарис історії агресії та конституційного розвитку совєтської влади підчас першої частинної окупації України	1.25
Друга совєтська республіка в Україні. Нарис історії агресії та конституційного розвитку совєтської влади підчас другої частинної окупації України	2.40

Замовлення і належитість слати на адресу:

"SVOBODA"
81-83 Grand Street, P. O. Box 346 Jersey City 3, N. J.

РОЗШУКИ

Розшукую:
САВОРСЬКОГО Степана, родом з села Соколівка, пов. Бібрка. Приїхав до Америки по другій світовій війні;
САВРАНА Василя і Петра, родом з села Ходерковець, пов. Бібрка. В Америці від 1920-их років.
Прошу всіх їх, або тих, що знають місце їхнього перебування, написати на адресу:
ЩУР Іван (SCHUR John)
98 Raglan Avenue
Toronto 10, Ont., Canada

Пошукую
ПАВЛА СТЕБЕЛЬСЬКОГО, його брата та Знайомих зі села Сорцко. Хто знав би про них, або вони самі, прошу зголошуватися на адресу:
J. KOWALCHUK
2521 W. Thomas Street
Chicago 22, Ill.
USA

ВПЛАЧУЮЧИ ЧЛЕНСЬКУ ВКЛАДКУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ВИ НЕ ТІЛЬКИ КОРИСТАЄТЕ З ДЕШЕВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЖИТТЯ В НАЙБІЛЬШІЙ БРАТСЬКІЙ ОРГАНІЗАЦІЇ. ВИ ТЕЖ ДОПОМАГАЄТЕ УНСОЮЗОВІ ШИРИТИ ПРАВДУ ПРО УКРАЇНУ ЙОГО АНГЛОМОВНИМИ ВИДАННЯМИ, ТА СКРІПЛЮЄТЕ ПОЛІТИЧНЕ І КУЛЬТУРНЕ ЖИТТЯ УКРАЇНСЬКОЇ СПІЛЬНОТИ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ.

ТАРЗАН, ч. 4632. Померой хоче вирушати в дорогу.

Обдумано і холоднокровно лорд Померой замордував двох носіїв, що хотіли рятувати Тарзана.

Інші були цим шоком спаралізовані, і дали йому час наладувати рушницю.

— Туристичні лови скінчилися, хлопці... Якщо ніхто інший не хоче рятувати, то вирушаємо, — сказав він.